

PEREVESTLUSTE KAVA LASTEAEDNIKELE

ERIALASID LÕIMIVA UUENDUSE PROJEKT

Kelly Altoja, Veronica Joller, Helina Laas, Aide Lember,
Claudia Isabel Lopez Ortiz ja Helen Tammeveski

Projekti juhendasid Riin Seema ja Arno Baltin

2025

TALLINNA ÜLIKOOL

Euroopa Liit
Euroopa
Regionaalarengu Fond

Eesti
tuleviku heaks

EESSÕNA

Hea lasteaednik!

Lasteaias tuleb tihti läbi viia erinevaid probleemvestlusi, perevestlusi ja koostöövestlusi. Lasteaed võib olla esimene asutus, kus lapsevanemad saavad oma lapse arengu ja käitumise kohta tagasisidet. Lisaks arenguvestlustele tuleb lasteaiaõpetajal erinevatel põhjustel läbi viia probleemvestlusi lapsevanematega.

Keerulisteks vestlusteks valmistumine nõuab õpetajatelt vaimset ja ajalist ressursi. Samuti võivad vestlustel osalevad lapsevanemad ja õpetaja tunda keerulistest teemadest rääkides tugevaid tundeid, mis muudavad koostöö keerulisemaks.

Perevestlustel on oluline, et õpetajad ja lapsevanemad leiaksid lahendused, mis sobivad mõlemale osapoolle. Selle eelduseks on avatus erinevatele ideedele, üksteise vajaduste mõistmine ja ühisosa leidmine.

Tallinna Ülikooli ELU projekti raames koostasime perevestluste kava, mis on mõeldud kasutamiseks lasteaia töötajatele. Loodud materjal lihtsustab vestlusteks ettevalmistust ja pakub õpetajatele praktilist tuge perevestluste läbiviimisel.

Kava põhineb lasteaias tegutsevate õpetajate antud sisendil ning liitvate läbirääkimiste ja keeruliste vestluste läbiviimise teoreetilisel raamistikul. Koostatud materjal on teaduspõhine ja praktiline.

Probleemvestlus ei ole pelgalt info vahetamine, vaid võimalus usaldusliku suhte loomiseks ja lapse arengu parimal viisil toetamiseks. See eeldab mõlema osapoolle aktiivset osalemist ja koostöövalmidust.

Loodame, et käesolev materjal on Teile töös toeks ja abiks.

Kelly Altoja, psühholoogia

Veronica Joller, alushariduse pedagoog

Helina Laas, sotsiaalpedagoogika

Aide Lember, sotsiaaltöö

Claudia Isabel Lopez Ortiz, sotsioloogia

Helen Tammeveski, sotsiaalpedagoogika

TEGEVUSJUHEND

Hea kava kasutaja!

Perevestluste kava lasteaednikele algab liitvaid läbirääkimisi tutvustava materjaliga. Liitvad läbirääkimised koosnevad neljast etapist, mis toetavad paremat koostööd ja võimaldavad mõlemal osapoolel jõuda sobivate lahendusteni.

Seejärel leiad materjalist kava perevestluse läbiviimiseks. Liigu vestlust läbi viies läbi viieteistkümne perevestluse kava etapi. Iga punkti all on juhised, mida selles etapis teha. Lisaks on kaldkirjas toodud näited lausetest või küsimustest, mida võib vestluses kasutada.

Vestlust planeerides saad kasutada Lisa 1 all olevat perevestluse kutse näidist. See on vormistatud kutse, mida saab lapsevanemate vestlusele kutsumiseks kasutada.

8. punktis kaardistakse lapse igapäevategevused. See on lapsevanema ülesanne. Selle jaoks on olemas tabel vestluskavas koha peal kaardistamiseks. Lisa 2 alt leiad sama igapäevategevuste kaardistamise tabeli, mida saavad lapsevanemad varem kodus täita.

Lisa 4 alt leiad lühendatud perevestluse kava lapsevanematele, millega nad saavad enne vestlust tutvuda. Soovitame mõlemat materjali lapsevanematele enne vestlust jagada, et ka nemad saaksid olla paremini ettevalmistunud.

Vestluskava 12. punktis pannakse kirja panna lapse toetamisega seotud eesmärgid ja tegevused. Kasuta selleks Lisa 3 koostöökokkuleppe ankeeti. Pea meeles, et eesmärgid valivad lapsevanemad.

Lisa 5 alt leiad "Mõistmise minutid" ehk jagatava materjali lapsega suhtlemiseks – välja printitavad küsimuste kaardid laste toetamiseks konfliktiolukorras.

Lisa 6 alt leiad lühikese perevestluse kava, mis on kompaktne versioon põhikavast.

Lisa 7 alt leiad mõtteid, mida teha, kui vestlus ei lähe plaanipäraselt.

Perevestluste kava osi ja lisasid saab kasutada vastavalt kasutaja soovile või vajadusele.

LIITVAD LÄBIRÄÄKIMISED

Perevestlused on oluline võimalus lapse arengu, heaolu ja lasteaias toimuva kohta ühiselt arutleda. Et need vestlused oleksid sisukad, toetavad ja kõigi osapoolte jaoks väärtuslikud, vajavad nad läbimõeldud ülesehitust ja teadlikku lähenemist suhtlemisele.

Käesoleva vestluskava aluseks on liitvate läbirääkimiste põhimõtted – lähenemine, mis keskendub koostööle, osapoolte huvide mõistmisele ning lahendustele, millest võidavad kõik (Lewicki, 1999). Vestluse eesmärk ei ole vastanduda, vaid koos mõista tegelikke vajadusi ja eesmärke, mis peituvad sõnade ja seisukohtade taga.

Kuigi osapooled võivad erineda oma väärtuste, eelistuste ja suhtlemisviiside poolest, on õpetajate ja vanemate ühine eesmärk lapse heaolu. Koostöö õnnestub siis, kui osapooled on valmis nägema ühisosa rohkem kui erinevusi, ning töötavad ühise lahenduse suunas.

Liitvate läbirääkimiste taktika lähtub võrdsuse printsiibist. Pannes fookuse koostööle, ei tunne kumbki osapool end vestlusel madalamal positsioonil olevat. Seeläbi aitavad liitvad läbirääkimised luua parema partnerlussuhte õpetaja ja vanemate vahel, mis omakorda suurendab koostöövalmidust ka tulevikus.

“LIITVATE LÄBIRÄÄKIMISTE” ETAPID:

- 1 Probleemi kirjeldatakse lihtsalt ja selgelt. Hea on sõnastada probleem eesmärgina ja määratleda selle saavutamise ees olevad takistused.
- 2 Tuvastatakse mõlema osapoole seisukohad, huvid ja vajadused.
- 3 Ajurünnaku käigus pakutakse välja kõik võimalikud lahendused, mis võiksid probleemi lahendada.
- 4 Hinnatakse leitud lahendusi ja tehakse mõlemale osapoolele sobiv valik.

HOIA MEELES ÜHINE SIHT JA EESMÄRK – LAPSE HEAOLU.

Perevestluse kava struktuuri koostamiseks on kasutatud Lewicki (1999) liitvate läbirääkimiste etappe. Materjal on koostatud Tallinna Ülikooli Erialasid Lõimiva Uuenduse projekti raames 2025. aastal.

VESTLUSE KAVA PEREVESTLUSTE LÄBIVIIMISEKS

1

ENNE VESTLUST

Kogu kokku info lapse arengu kohta, kaardista tema tugevused ja arendamist vajavad küljed. Vajadusel pane kirja, millest kindlasti soovid rääkida. Murede korral mõtle läbi, mida olete nende lahendamiseks meeskonnaga juba proovinud. Kutsu vestlusele võimalusel mõlemad lapsevanemad või lapse hooldaja (edaspidi kavas kui *vanemad*) (LISA 1). Paku vanematele ka võimalust vestluse materjaliga eelnevalt tutvuda, jagades nendega lapsevanemale mõeldud vestluse kava (LISA 3).

2

VESTLUSE ALGUS

Alusta vestlust sõbraliku tervitusega, et luua avatud ja usalduslik õhkkond. On oluline, et kõik osalejad tunneksid end oodatuna ja väärtustatuna. Vajadusel tutvusta end ja teisi osalejaid, et kõik saaksid tunda end mugavamalt ja rollid oleksid selged.

"Tere tulemast! Tänan, et võtsite aega kohtumisele tulla."

"Alustuseks tutvustame end lühidalt – kes me oleme ja mis on meie roll tänases vestluses."

3

VESTLUSE AJARAAMISTIK

Lepi kokku sobiv ajaraamistik ehk vestluse kestvus. Nii teavad osalejad, millega arvestada.

"Meie vestluse kestvuseks olen planeerinud 45 minutit kuni 1 tund. Kui on vajadus mõnel teemal pikemalt või põhjalikumalt arutleda, siis saame kokku leppida uue kohtumise aja."

4

KOKKULEPPED

Tee kokkulepped vestlusel osalejatega. Küsi ka lapsevanematelt, kas neil on ettepanekuid kokkulepeteks.

"Enne vestlusega edasi minekut teen Teiega mõned kokkulepped, et me oleksime suunatud koostööle ja lahenduste leidmisele."

"Lähtume vestlusel lapse parimast huvist. Meie ühine eesmärk on toetada Teie lapse arengut ja heaolu."

"Kuulame üksteist austusega ja katkestamata. Igal osapoolel on õigus oma mõtetele ja kogemustele."

"Räägitut jagame teiste osapooltega vaid teise nõusolekul."

"Vestlusel püstitatud eesmärgid ja kokkulepped paneme kirja."

VESTLUSE KAVA PEREVESTLUSTE LÄBIVIIMISEKS

5

SISSEJUHATUS

Selgita, mis on vestluse eesmärk. See loob selgust ja soodustab lapsevanemate tahet koostööks.

"Selle vestluse eesmärk on saada parem arusaam lapse huvidest, tugevustest ja vajadustest nii kodus kui lasteaias. Siin vestlusel on meil võimalus jagada infot ja mõelda koos, kuidas last paremini toetada, et tema arengupotentsiaal saaks avalduda."

6

AVATUD KÜSIMUSED VANEMATELE

Asenda küsimustes "laps" selle lapse nimega, kelle vanematega vestlust läbi viite.

"Millised mõtted olid Teil enne vestlusele tulekut?"

"Räägime veidi lapsest: Milline Teie laps on? Millised on tema tugevused ja huvid? Mis talle rõõmu pakub?"

7

ÕPETAJA MÄRKAMISED LAPSE TUGEVUSTE KOHTA

Kirjelda oma meeskonna kogemusi lapsega. Too välja tema tugevused, mida oled tähele pannud.

Näiteks: "Laps on uudishimulik ja tahab õppida, esitab küsimusi. Laps loob kunsti. Laps on uhke oma saavutuste üle. Laps on tavaliselt heas tujus ja naerab või naeratab. Laps tunneb end rühmakeskkonnas mugavalt. Lapsel lähevad igapäevategevused hästi."

"Lapsel on lihtne tegevustes osaleda, ta tahab olla osa toimuvast. Laps naudib ka omaette olemist. Laps mõtleb välja mängu ja lugusid. Laps väljendab oma tundeid, õpib neid sõnadesse panema ja otsib vajadusel lohutust. Laps tunneb rõõmu teiste edust. Laps lohutab teisi, kellel on mure."

8

IGAPÄEVASED TEGEVUSED – KÜSIMUSED VANEMATELE

Vaadake koos lapse igapäevategevuste tabelit järgmisel leheküljel. Palu hinnata erinevaid igapäevategevusi ja seda, kuidas nende tegemine läheb. On tavaline, et vahel on ka teistsuguseid päevi. Hinnake, kuidas need tavaliselt lähevad. Kui tabel on varem täidetud, siis vaadake see koos üle. Julgusta lapsevanemaid lähemalt rääkima, miks nad valisid ühe või teise variandi. Täna neid olulise info eest.

"Kas lapsega seotud igapäevategevused lähevad tavaliselt hästi ja muretult? Kas mõned või paljud igapäevategevused valmistavad pidevalt raskusi ning kulgevad pingeliselt?"

LAPSE IGAPÄEVATEGEVUSTE KAARDISTAMINE

Mõelge erinevate igapäevategevuste peale ja sellele, kuidas lapsel nende tegemine läheb. On tavaline, et vahel on ka teistsuguseid päevi. Hinnake, kuidas need tavaliselt lähevad.

IGAPÄEVATEGEVUS	LÄHEB TAVALISELT HÄSTI JA MURETULT	VALMISTAVAD PIGEM RASKUSI VÕI ON PINGELISED
Ärkamine ja hommikused tegevused		
Kodust lahkumine ja lasteaeda minek		
Söömine ja söögiajad		
Hügieenitoimingud		
Tegevused õues		
Ekraaniaeg		
Lasteaiast lahkumine ja kojuminek		
Õhtused tegevused		
Uni ja puhkus		

Igapäevategevuste kaardistamise tabeli koostamisel on kasutatud Räägime Lastest logiraamatu küsimusi (Solantaus, 2023). Materjal on koostatud Tallinna Ülikooli Erialasid Lõimiva Uuenduse projekti raames 2025. aastal.

VESTLUSE KAVA PEREVESTLUSTE LÄBIVIIMISEKS

9

ÕPETAJA KAARDISTUSE JAGAMINE

Räägi lapsevanematega, kuidas eeltoodud tegevused lasteaias tavaliselt lähevad. Kui on olnud väljakutseid, siis selgita, mida olete meeskonnaga nendega toime tulemiseks teinud ja milliseid lahendusi proovinud. Anna tagasisidet, kas ja kuidas need sekkumised on toimunud.

Siin on hea ka anda infot tugispetsialistide kaasamise ja nende tehtud hindamiste kohta. Mis on nende spetsialisti vaade olukordadele olnud?

10

VANEMATE VAADE VÄLJAKUTSETELE

Räägi vanematega nüüd väljakutsetest. Ole ise aktiivse kuulaja rollis. Küsimused peaksid olema avatud ja hinnanguvabad. Peegelda vanemate mõtteid, et nad tunneks end kuulatuna ja tunnustage nende panust:

"Kui ma õigesti aru sain, siis tunnete, et viimastel kuudel on...?"

"On väga väärtuslik, et olete proovinud mitmeid viise lapse toetamiseks."

Vanemate vaade väljakutsetele, nende kogemus ja tunnetus:

"Mis on Teie meelest suurim väljakutse lasteaias ja kodus?"

"Millistes olukordades need väljakutsed enim ilmnevad?"

"Kas ja kuidas on need aja jooksul muutunud?"

"Kuidas need väljakutsed on mõjutanud Teie perekonna igapäevaelu?"

"Kas olete saanud vajalikku tuge või sellest puudust tundnud? Kellelt?"

Vanemate senine toimetulek ja lahendused:

"Mida olete vanematena juba proovinud, et olukorda parandada?"

"Millised ressursid (aeg, teadmised, tugivõrgustik) on olnud abiks?"

"Mis on töötanud, mis mitte?"

Vanema tugevused ja valmisolek koostööks:

"Millised on Teie tugevused lapsevanematena?"

Vanema ootused ja soovid:

"Millist muutust soovite selle väljakutse osas näha?"

"Millised tegevused võiksid aidata lapsel paremini kodus ja lasteaias toime tulla?"

"Mida saaksite teha kodus vanematena ja mida rühmameeskond lasteaias? Millist tuge vajaksite ise?"

"Kas saaks kaasata veel kedagi – pereliikmed, tugiteenused, spetsialistid? Mida neilt ootaksite?"

VESTLUSE KAVA PEREVESTLUSTE LÄBIVIIMISEKS

11

KOKKUVÕTE ARUTELUST

Kokkuvõtte eesmärgiks on aidata osalejatel mõtestada eelnevat arutelu, anda ruumi täiendusteks, et midagi olulist ei jääks tähelepanuta. See aitab ka näha, kas kõik osapooled on saanud teemadest sama moodi aru.

“Teeme nüüd lühikese kokkuvõtte tänasest vestlusest. Vaatame üle, millised teemad said käsitletud ning millised mõtted ja tunded esile kerkisid. Võtan kokku varasema vestluse tähtsamad punktid. Kas on midagi, mida me ei jõudnud veel arutada, kuid mida sooviksite lisada? On teil veel rõõme, muresid või tähelepanekuid, mida sooviksite meiega jagada, enne kui liigume edasi eesmärkide seadmise juurde?”

12

LAPSE ARENGU TOETAMISE EESMÄRKIDE PÜSTITAMINE

Lepi nüüd kokku, millistele lapse tugevustele ja arenguvaldkondadele keskenduda eesmärkide seadmisel. Mõelge koos, millised tegevused ja sammud aitaksid kõige paremini last toetada kodus, lasteaias ja vajadusel mujal. Arvestage olemasolevate ressurside ja võimalustega. Eesmärgiks on püstitada spetsiifiline, mõõdetav, saavutatav, asjakohane ja ajaliselt piiratud eesmärk.

“Valime koos olulisema, millele kõige rohkem keskenduda. Mis on hetkel see väljakutse, mille jaoks on ressurss olemas, et seda lahendada? Mis mure võtame fookusesse?”

“Millised on tegevused, mida saame praegu tegema hakata, et last toetada?”

“Paneme kirja lühiajalise ja jõukohase eesmärgi ehk tegevuse, mida teeme kahe nädala vältel.”

“Kirjeldame võimalikult konkreetset, mida keegi teeb- lapsevanem, õpetaja, spetsialist.”

Kasuta soovi korral koostöökokkuleppe ankeeti (Lisa 2). Kui tundub, et eemärgi püstitamisel on vaja täiendavat tuge, kaaluge ka võrgustikukohtumist või lisaspetsialisti kaasamist.

13

KOKKUVÕTE

Õpetaja võtab kokku, kuidas vestlus kulges ning osapooled kinnitavad, kas vestlus täitis seatud eesmärgid. Lepitakse kokku, millal vaadatakse ühiselt üle seatud eesmärkide tulemused ning vajadusel ka aeg järgmiseks kohtumiseks.

14

TÄNAMINE JA VESTLUSE LÕPETAMINE

Väljenda veelkord tänu vestluseks aja leidmise ja koostöö eest.

PEREVESTLUSELE TULEKU KUTSE LAPSEVANEMATELE

Soovi korral saate allolevat kutse näidist kasutada lapsevanemate vestlusele kutsumiseks. Saatke kutse võimalusel mõlemale lapsevanemale eraldi.

Tere, hea lapsevanem!

Ootan Teid perevestlusele, kus keskendume (lapse nimi) igapäevaelule nii kodus kui lasteaias. Nende kogemuste jagamine saab aidata kaasa lapse õppimisele ja arengule.

Vestlusel käsitleme erinevaid teemasi, millega on Teil võimalik tutvuda juba enne kohtumist. Selle jaoks on kutsele lisatud perevestluse kava fail. Enne vestluse toimumist võite eelnevalt täita tabeli lapse igapäevategevuste kohta, mille saate paber kandjal lasteaiast.

Läbi ühise arutelu saame leppida kokku (lapse nimi) seotud edasised eesmärgid ja nende saavutamiseks valitud tegevused.

Vestluse kestuseks palume varuda aega umbes ... minutit.

Vestluseks pakun järgnevaid aegu:
/kohtumise kuupäev ja kohtumise kellaaeg/

Palun andke teada, kas ja milline neist aegadest sobib?

Heade soovidega,
/Õpetaja nimi/
/Kontaktandmed/

IGAPÄEVATEGEVUSTE TABEL

LAPSEVANEMATELE TÄITMISEKS

Mõelge erinevate igapäevategevuste peale ja sellele, kuidas lapsel nende tegemine läheb. Kas lapsega seotud igapäevategevused lähevad tavaliselt sujuvalt? Kas mõned või paljud igapäevategevused valmistavad pidevalt raskusi või on pingelised? On tavaline, et vahel on ka teistsuguseid päevi. Hinnake, kuidas need tavaliselt lähevad.

IGAPÄEVATEGEVUS	LÄHEVAD TAVALISELT HÄSTI JA MURETULT	VALMISTAVAD PIGEM RASKUSI VÕI ON PINGELISED
Ärkamine ja hommikused tegevused		
Kodust lahkumine ja lasteaeda minek		
Söömine ja söögiajad		
Hügieenitoimingud		
Tegevused õues		
Ekraaniaeg		
Lasteaiast lahkumine ja kojuminek		
Õhtused tegevused		
Uni ja puhkus		

Igapäevategevuste kaardistamise tabeli koostamisel on kasutatud Räägime Lastest logiraamatu küsimusi (Solantaus, 2023).

Materjal on koostatud Tallinna Ülikooli Erialasid Lõimiva Uuenduse projekti raames 2025. aastal.

KOOSTÖÖKOKKULEPE

Lepime kokku, milliseid samme astume lapse tugevuste hoidmiseks ja arendamiseks ning milliseid tegevusi planeerime arendamist vajavate valdkondade toetamiseks.

Lapsevanemad valivad ühe lapse tugevuse ja ühe arendamist vajava valdkonna, mille osas eesmärk püstitada. Eesmärk on paremini saavutatav, kui see on jõukohane, realistlik ja ajaliselt piiratud. Muutuste tajumiseks võiks toetavaid tegevusi teha vähemalt kaks nädalat.

Eesmärk lapse tugevuse toetamiseks – valdkond, kus lapsel läheb praegu hästi:

Toetavad tegevused kodus järgmisel ____ nädalal:

Toetavad tegevused lasteaias järgmisel ____ nädalal:

Eesmärk lapse arendamist või tuge vajava valdkonna toetamiseks – valdkond, kus esineb praegu raskusi:

Toetavad tegevused kodus järgmisel ____ nädalal:

Toetavad tegevused lasteaias järgmisel ____ nädalal:

Tulemuste hindamine – nende muutuste järgi saame teada, kas toetavad tegevused on toiminud:

Kuupäev:

Õpetaja(d):

Lapsevanem(ad):

VESTLUSE KAVA LAPSEVANEMATELE

Hea lapsevanem!

See vestluskava on Teile tutvumiseks, et oleksite paremini valmistunud peatseks perevestluseks. Vestluse eesmärgiks on leida lahendused, mis toetavad last nii kodus kui lasteaias.

1

ENNE VESTLUST

Mõelge lapse arengule: millised on tema tugevused, huvid ja võimalikud murekohad. Murede korral mõelge, mida olete nende lahendamiseks juba varem proovinud. Tutvuge võimaluse korral vestluse kavaga, et oleksite tulevaks vestluseks ette valmistunud.

2

VESTLUSE ALGUS

Vestlusele tulles püüdke hoida avatud meelt.

3

VESTLUSE AJARAAMISTIK

Vestluse kestuseks on õpetajal planeeritud kindel aeg. Kui on tarvis, saab kokku leppida lisakohtumisi.

4

KOKKULEPPED

Tehakse mõned kokkulepped, et oleks lihtsam olla suunatud koostööle ja lahenduste leidmisele.

5

SISSEJUHATUS

Vestluse eesmärgiks on jagada infot lapse arengust kodu ja lasteaia vahel ning märgata lapse tugevusi ja vajadusel koos leida lahendusi väljakutsetele.

6

AVATUD KÜSIMUSED

Õpetaja kuulab lapsevanemate mõtteid, tundeid ja kogemusi.

7

ÕPETAJA MÄRKAMISED LAPSE TUGEVUSTE KOHTA

Õpetaja jagab oma tähelepanekuid Teie lapse tugevuste kohta.

8

IGAPÄEVATEGEVUSED

Arutatakse, kuidas lähevad lapsega seotud igapäevased tegevused. Selleks on abiks eelnevalt täidetud igapäevategevuste tabel.

VESTLUSE KAVA LAPSEVANEMATELE

9

ÕPETAJA KAARDISTUSE JAGAMINE

Õpetaja selgitab, kuidas eeltoodud tegevused lasteaias tavaliselt lähevad. Räägitakse, millised on lapse tugevused ja millistes olukordades võib ta tuge vajada.

10

VANEMATE VAADE VÄLJAKUTSETELE

Küsitakse Teie arvamust: Millistes olukordades vajab laps kodus või lasteaias rohkem tuge? Arutatakse, kuidas on väljakutsed mõjutanud Teie pere ja igapäevaelu. Palume jagada, mida olete ise proovinud ning mis on töötanud ja mis mitte.

11

KOKKUVÕTE ARUTELUST

Tehakse kokkuvõtte kõigest olulisest, mida vestluses käsitleti. Kui on teemasid, mida ei jõutud põhjalikult käsitleda, lepitakse kokku, kuidas ja millal nende juurde tagasi tulla.

12

LAPSE ARENGU TOETAMISE EESMÄRKIDE PÜSTITAMINE

Lepitakse kokku, millisele lapse tugevusele ja arendamist vajavale valdkonnale eesmärkide püsistamisel keskendutakse. Arutatakse, millised konkreetsed sammud saab teha kodus ja lasteaias, et neid eesmärke täita.

13

KOKKUVÕTE VESTLUSEST, TÄNAMINE JA VESTLUSE LÕPETAMINE

“MÕISTMISE MINUTITE” KAARDID

Lasteaias puutuvad lapsed sageli kokku väikeste konfliktide ja arusaamatustega, mis aitavad kaasa sotsiaalsete- ja eneseväljendusoskuste arendamisele. Selleks, et toetada laste emotsionaalset arengut ja ennetada suuremate probleemide süvenemist, oleme loonud õpetajale rühmas kasutamiseks „Mõistmise minutite” kaardid. Nendele oleme toonud välja neli lihtsat küsimust, mis aitavad lastel oma tundeid mõista ja olukorda läbi arutada. Regulaarne kasutamine aitab rühmas kujundada turvalist, hoolivat ja avatud suhtluskeskkonda.

1. MIS JUHTUS?

Aitab lapsel kirjeldada olukorda oma sõnadega ja mõista, mis täpselt toimus.

2. KES SEAL VEEL OLID?

Suunab last märkama teisi osalejaid ja olukorra laiemat pilti.

3. KUIDAS SA END TUNNED?

Toetab last oma tunnete äratundmisel ja sõnastamisel.

4. KUIDAS MA SAAN SIND AIDATA?

Näitab, et täiskasvanu on toeks ja kutsub last abi või lahendust otsima.

Järgmistel kahel leheküljel on kahepoolseks printimiseks mõeldud kaheksa kaarti, mida õpetaja saab paigutada rühmaruumi nähtavale kohale igapäevaseks kasutamiseks. Küsimuste kaardid saavad olla abiks ka lapsevanematele oma laste toetamisel konfliktiolukordades.

MÕISTMISE MINUTID
LAPSEGA SUHTLEMISEKS

MÕISTMISE MINUTID
LAPSEGA SUHTLEMISEKS

MÕISTMISE MINUTID
LAPSEGA SUHTLEMISEKS

MÕISTMISE MINUTID
LAPSEGA SUHTLEMISEKS

MÕISTMISE MINUTID
LAPSEGA SUHTLEMISEKS

MÕISTMISE MINUTID
LAPSEGA SUHTLEMISEKS

MÕISTMISE MINUTID
LAPSEGA SUHTLEMISEKS

MÕISTMISE MINUTID
LAPSEGA SUHTLEMISEKS

MÕISTMISE MINUTID
LAPSEGA SUHTLEMISEKS

1. Mis juhtus?
2. Kes seal veel olid?
3. Kuidas Sa end tunnend?
4. Kuidas ma saan Sind aidata?

1. Mis juhtus?
2. Kes seal veel olid?
3. Kuidas Sa end tunnend?
4. Kuidas ma saan Sind aidata?

1. Mis juhtus?
2. Kes seal veel olid?
3. Kuidas Sa end tunnend?
4. Kuidas ma saan Sind aidata?

1. Mis juhtus?
2. Kes seal veel olid?
3. Kuidas Sa end tunnend?
4. Kuidas ma saan Sind aidata?

1. Mis juhtus?
2. Kes seal veel olid?
3. Kuidas Sa end tunnend?
4. Kuidas ma saan Sind aidata?

1. Mis juhtus?
2. Kes seal veel olid?
3. Kuidas Sa end tunnend?
4. Kuidas ma saan Sind aidata?

1. Mis juhtus?
2. Kes seal veel olid?
3. Kuidas Sa end tunnend?
4. Kuidas ma saan Sind aidata?

1. Mis juhtus?
2. Kes seal veel olid?
3. Kuidas Sa end tunnend?
4. Kuidas ma saan Sind aidata?

VESTLUSKAVA LÜHIVERSIOON LASTEAEDNIKELE

Siin on perevestluse etapid ühele lehele koondatud. Seda lühiversiooni saad kasutada, kui oled vestluskava etappidega juba tuttav ja selle abil ka varem vestlusi läbi viinud.

1

ETTEVALMISTAV FAAS

Lapse arengu/probleemkohtade kaardistamine, ettevalmistus vestluseks.

Lisa 1 – kutse vestlusele lapsevanematele.

Lisa 2, Lisa 4 – materjal lapsevanematele ettevalmistuseks.

2

VESTLUSE ALGUS JA SISSEJUHATUS

Tervitussõnad ja osalejate tutvustamine. Ajaraamistiku määramine (vestluse kestvus).

3

VESTLUSE EESMÄRK JA OOTUSED

Lühiülevaade vestluse eesmärgist (lapse heaolu, õppimine, areng, koostöö).

Selgitus, mida vestluselt oodata (ühine arutelu, eesmärkide kokkuleppimine, edasised tegevused).

4

ESIMESED SISSEJUHATAVAD KÜSIMUSED

Kuidas lapsevanem end vestlusele tundes tunneb? Milline on laps, millised on tema tugevused ja huvid?

5

ÕPETAJA TÄHELEPANEKUD LAPSE KOHTA

Lapse tugevused (õpetaja poolt lisatavad). Ülevaade lapse igapäevastest tegevustest lasteaias. Kuidas lasteaias läheb, mida on tehtud ja katsetatud, mis toimib ja mis mitte.

6

LAPSEVANEMA PERSPEKTIIV

Arutelud: Kuidas lasteaed saaks paremini toetada lapse arengut. Kuidas kodu saab lapse heaolu ja toimetulekut lasteaias paremini toetada.

7

ARUTELU KOKKUVÕTE JA TÄIENDAVID KÜSIMUSED

Kokkuvõtte arutatud teemadest.

Küsimus, kas on midagi unustatud, rõõme või muresid, millest pole räägitud.

8

LAPSE ARENGUT TOETAVATE EESMÄRKIDE PÜSTITAMINE

Koostöös lapse tugevuste ja arendamist vajavate valdkondade valimine, millele edasises tegevusplaanis keskenduda.

Kokkulepped, kuidas edaspidi lapse arengut toetada läbi kodu ja lasteaia vahelise koostöö.

9

EDASPIDISTE TEGEVUSTE KAVANDAMINE

Lähtudes osalejate võimalustest ja vahenditest ning õpetaja tööülesannetest.

Kaalumine lisatõe ja -resursside vajaduse üle.

Võimaliku võrgustikukohtumise kokkuleppimine.

10

VESTLUSE LÕPETAMINE

Kokkuvõtte vestluse kulgemisest. Vajadusel uue vestluse aja kokkuleppimine. Tänamine.

Mida teha, kui vestlus ei lähe plaanipäraselt?

TUGEVATE TUNNETEGA TOIMETULEK

Kuula – ole vaikselt ja kuula
Tunnusta – leia jutust midagi, mida saad kiita
Kahetse – “Mul on kahju, et nii läks ...”
Lepi kokku – edasised kokkulepped
(vajadusel uus aeg vestluseks)

Anna aega emotsioonist väljuda

MIDA ÕELDA, ET TEISED TUNNEKSID END KUULATUNA EHK AKTIIVSE KUULAMISE NÄITEID

“Ma kuulen, et Te ütlete, et ...”
“Ma näen, et ...”
“Kas võib olla, et ...”
“Ma ei ole kindel, kas ma sain õigesti aru, et ...”
“Parandage mind, kui ma eksin ...”
“Kas on võimalik, et ...”
“Ma mõistan, et see on keeruline...”

KASUTATUD KIRJANDUS

Lewicki jt, (1999). *Läbirääkimiste põhitõed*. Tartu: Fontes.

Roberts, M. (2024). *Children in Family Mediation: A Rights Approach or the Right Approach?* SAS Open Journals, 5(2).
<https://doi.org/10.14296/ac.v5i2.5682>

Solantaus T. (2023). *Räägime Lastest: Logiraamat 1–5 aastaste lastega perede nõustamiseks*. Turu Ülikool. INVEST.

Starnes L. (2022). *Big Conversations with Little Children: Addressing Questions, Worries, and Fears* Ebook. Free Spirit Publishing.

Stone, D., Patton, B., and Heen, S. (1999). *Difficult Conversations: How to Discuss What Matters Most*. New York: Penguin.

LUGEMISSOOVITUS

Harro-Loit, H., Hirsnik, H., Sutrop, M., & Tigas, E. (2024). *Hea lasteaia käsiraamat*. Tartu Ülikooli eetikakeskus.